

Scris de adrian.severin pe 04 noiembrie 2022, 11:51

Ce ne-a spus Congresul Partidului Comunist Chinez?

Unul dintre cele mai importante evenimente ale anului 2022, cu mult peste nenorocitul razboi din Ucraina sau alegerile americane, a fost Congresul Partidului Comunist Chinez. Acesta a trasat liniile de miscare ale politicii chineze in urmatorii ani din Secolul Asiei, in conditiile in care, fara indoiala, China este principalul candidat la pozitia de superputere globala. Formulata in stilul sofisticat al discursului politic cu specific chinez, bogat in metafore si maxime, mesajul Congresului, spre a fi bine inteles, trebuie citit in cheie chinezeasca, iar nu cu ochelarii euro-atlantici.

1999: O ÎNTALNIRE CU VICE-PRIM MINISTRUL CHINEZ QIAN QICHEN

in 1999, cu prilejul unei vizite private pe care o efectuam la Beijing, am avut o lunga si foarte interesanta discutie cu domnul Qian Qichen, vice-prim ministru si ministru al afacerilor externe al Republicii Populare Chineze, membru al Biroului Politic al Partidului Comunist Chinez. Un fin evaluator al situatiei internationale si un sef vizionar al diplomatiei chineze, cu care anterior, in 1997, avusesem ocazia sa ma intalnesc in calitate de ministru de externe al Romaniei. in 1999 demisionasem deja din Guvernul roman, iar invitatia facuta mie de a vizita China nu putea fi interpretata altfel decat ca semn al respectului, simpatiei si interesului pentru mine, dar mai ales, pentru tara mea si poporul roman.

Ministrul chinez ajunsese la Beijing cam in acelasi timp cu mine, el venind de la New York, unde participase la sesiunea Adunarii Generale a ONU. Era la putine zile dupa ce NATO bombardase Belgradul; prilej cu care fusese lovita si cladirea Ambasadei R.P. Chineze in Iugoslavia. in replica, populatia chineza revoltata manjise cu cerneala zidurile Ambasadei SUA de la Beijing.

in acest context, distinsul interlocutor mi-a povestit ca pe drum, facand esca la Londra, a primit, din partea Premierului britanic Tony Blair, invitatia neasteptata de a avea o intrevvedere la Downing Street 10. Oferta a fost refuzata pe motiv ca ministrul chinez se grabeste sa se intoarca acasa. Acesta a precizat, in sa, ca daca primul ministru doreste sa il vada se pot intalni pe aeroport in pauza dintre zboruri. Asa se face ca Tony Blair a venit pe aeroport, unde s-a vazut ca scopul sau era acela de a-l convinge pe inaltul reprezentant al Chinei ca bombardarea ambasadei chineze nu fusese intentionata, ci doar o eroare cauzata de utilizarea unor harti nepotrivite de catre pilotul bombardierului implicat in operatiune. **Am multumit pentru informatie si m-am prefacut ca o cred, dar nu am crezut un cuvnt din ea.** – mi s-a confesat gazda.

China stia ca operatiunea militara a NATO (mai exact a SUA) fusese deliberata si ca ea era menita a fi un avertisment adresat guvernului chinez care decisese sa adaposteasca in subsolul cladirii respective niste unitati operative ale serviciilor de informatii iugoslave. Ceea ce era perfect legal, dar arata Occidentului euro-atlantic **interesul puterii globale emergente chineze de a juca un rol in Europa de Sud-Est, la concurenta cu ambitile puterilor americane si vest-europene. Pentru Washington, care tocmai savura unilateralismul, asa ceva era inadmisibil.**

Pe atunci lucrrile nu imi erau la fel de clare ca acum, dar, pe baza aceea ce putusem intui, la intoarcerea in tara am scris un articol in care, spre mirarea multora, sustineam **cain Balcanii de Vest are loc prima confruntare de dupa Razboiul Rece intre SUA si China; o confruntare prefigurand o rivalitate strategica cu potential de escaladare in anii urmatori, pe masura ce puterea economica si militara chineze se consolidau.** Istoria a confirmat.

ALTERNATIVA STRATEGICA IN ANALIZA CONDUCERII CHINEZE

Partea cea mai interesanta a discutiei cu vice-premierul chinez a privit descrierea concursului dintre curentele de gandire strategica din conducerea Partidului Comunist Chinez.

La nivelul cel mai inalt al planificarii politice chineze era un grup care considera ca **mai intai trebuie obtinuta suprematia Chinei in lume pe plan economic, pentru ca abia apoi China sa se ocupe de cresterea puterii ei militare.** O asemenea succesiune a etapelor ar fi permis si rezolvarea marilor probleme sociale care, in conditiile saraciei prezente in vestul tarii, mentineau statul chinez in categoria celor in curs de dezvoltare. in plus, decalajul intre calitatea vietii din estul Chinei si a celei din vest, lasa loc amenintarii cu nemulumiri si tensiuni sociale care ar fi trebuit tratate inainte ca R.P. Chineza sa se manifeste ca o putere cu aspiratii si misiuni globale. in fine, potrivit acestei concepii, dezvoltarea economica mai era necesara si pentru a facilita reunificarea (era avut in vedere Taiwanul) si consolidarea unificarii statului (erau avute in vedere Hong Kong si Macao), formula „un statdoua sisteme” neputand rezista in conditiile in care performantele economico-sociale ale celor doua sisteme erau net diferite.

in confruntare cu acest grup se gasea un altul care considera castatul **chinez nu poate progresa decat daca in prealabil castiga cursa geopolitica cu marii actori globali, ceea ce facea necesar ca inainte de dezvoltarea economiei sa treaca intarirea puterii militare**. in masura in care acest punct de vedere ar fi avut castig de cauza, spunea dl. Qian Qichen, rezolvarea problemei decalajelor in calitatea vietii, cu tensiunile sociale aferente, ar fi trebuit amanata, ceea ce ar fi atras dupa sine o inaspire a regimului libertatilor civile si nevoia de a exporta crizele interne printr-o politica externa militarizata, adica razboinica, agresiva.

Presiunile exercitate de Occident asupra Chinei, embargourile prin care se incearca sanctionarea politicii sale interne (printre acestea era si embargoul privind exportul de tehnologie militara avansata occidentala in China, pe care ulterior, in calitate de europarlamentar, aveam, fara succes, sa fac eforturi de a-l ridica), ideologizarea raporturilor internationale, incurajarea independentismului taiwanez si altele asemenea suflau vant in panze celei din urma orientari, orientarea pro-militara. Interlocutorul meu era convins ca aceasta orientare se va arata a fi atat in detrimentul Chinei cat si a comunitatii internationale.

Pornind de la aceasta observatie, vice-premierul chinez credea ca, in loc sa trateze China de pe pozitia aroganta a unui hegemon global, SUA ar fi fost mult mai inspirata daca ar fi cooperat cu ea spre a defini o noua ordine mondiala multipolara.**Modelul viitoarei ordini, al viitoarei arhitecturi de securitate globala, imi spunea dl. Qian Qichen, nu depindea de modelul relatiilor ruso-chineze (in acel moment, spre deosebire de trecutul din perioada sovietica, bune), ci de modelul relatiilor chino-americane**. Desi nu a precizat lucrul acesta, am dedus ca modelul din urma si pe cale de consecinta cel al securitatii globale ar fi putut fi unul bazat pe recunoasterea interdependentelor si a caracterului indivizibil al securitatii, pe solidaritate si cooperare, pe respect reciproc, pe admiterea diversitatii culturale si pe renuntarea la razboiul ideologic, sau unul al confruntarii, bazat pe echilibrul terorii si ghidat de regulile jocului de suma nula.

in finalul discutiei noastre am fost intrebat daca este adevarat ca sunt presedinte al unui Comitet de lucru romano-american (era vorba despre Comitetul de actiune pentru parteneriatul strategic SUA-Romania pe care il co-prezidam cu fostul Secretar american al apararii, William Perry). Primind confirmarea mea, dl Qian Qichen mi-a spus: ***Atunci va rog sa transmiteti prietenilor dvs americani ca, din punctul nostru de vedere, relatiile dintre China si SUA se afla la un nivel foarte scazut, dar sub acest nivel nu vor mai cobori.***

Era o formula extrem de subtila de a face stiut pentru cei care aveau urechi de auzit ca **liderii chinezi pretuiesc atat de mult importanta relatiei chino-americane incat se vor asigura ca ea nu va ajunge sub un anumit nivel de minima comunicare si cooperare, indiferent cat vor mai calca americanii cu cizmele in oalele chineze**. Am inteles perfect canu era vorba nici de subordonare nici de resemnare, ci de pragmatism si de realism. Ramanea ca si partea americana sa inteleaga bine mesajul si sa isi defineasca un comportament optim in consecinta.

2022: DUPA DOUA ZECI DE ANI

Au trecut exact douazeci si trei de ani de la intalnirea relatata mai sus. Ea m-a ajutat, alaturi de multe alte intalniri cu alti lideri chinezi sau cu chinezii de rand, sa inteleg viziunea Chinei asupra viitorului sau si al lumii. Prin prisma acestei intelegeri am incercat sa citesc si mesajele recentului Congres al Partidului Comunist Chinez.

Primul mesaj care trezeste atentia este acela potrivit caruia China isi asuma responsabilitatea de a participa la definirea unei noi ordini mondiale, evident post americane, care, inainte de toate, se contureaza ca inlocuind unipolarismul cu multipolarismul.

Daca si SUA ar cauta drumul catre multipolarism am putea spune „gand la gand cu bucurie”. Nu este, insa, cazul. Washingtonul nu numai ca insista ca pacii americane sa ii succeda o alta pace americana *pax americana* dupa *pax americana*, dar este gata sa asigure aceasta succesiune *manu militari*. Dupa ce ca se incurca tot mai tare in viesparul ucrainean din care nu mai stie cum sa iasa (informatii credibile spun ca Presedintele Biden, in cadere drastica de popularitate, ar fi raspuns printr-o iesire nervoasa, pretentiilor Presedintelui Zelenski la sporirea sprijinului militar pentru Ucraina), anexarea Dombasului de catre Rusia facand inca si mai dificile viitoarele inevitabile negocieri de pace, dupa ce ca tensiunile armate in stramtoarea Taiwan au atins cota de alarma, dupa ce ca aliatii europeni sunt pe punctul de a se revolta impotriva razboiului economic conceput de SUA nu doar contra Rusiei, ci si a UE, Casa Alba mai anunta ca are pe masa solutia militara pentru a anihila proiectele nucleare ale Iranului. Aceasta in timp ce vechiul aliat turc isi declina autonomia strategica iar aliatii arabi producatori de petrol (Arabia Saudita, Qatarul si Emiratele Arabe Unite) sunt amenintati cu masuri de retorsiune dupa ce au refuzat sa se alature SUA in razboiul nedeclarat, dar real, cu Rusia.

Pe un atare fundal, conform principiului actiune-reactiune (principiul actiunii reciproce) din fizica, Beijingul anunta, fapt fara precedent, cel putin cat priveste precizia termenilor, ca este gata sa recurga el insusi la forta armata pentru ...a-si apara securitatea. Ceea ce inseamna pentru a duce la indeplinire proiectele sale nationale circumscrise de interesele vitale ale natiunii chineze. Interese care astazi sunt definite in contextul mondial caracterizat de emergenta Chinei ca superputere globala, daca nu neaparat si de decadenta SUA (de fapt, singurul domeniu in care puterea americana mai face fata concurentei globale fiind cel militar).

Omenirea si in special marile puteri consacrate in precedentele secole / „ere”, care au apartinut Europei si Americii, trebuie sa ia act de acest teribil anunt: **in „noua era” (in „secolul Asiei”) China continua sa doreasca pacea, dar nu se mai teme de razboi. si, adaug eu cu cat razboiul Americii din Europa (asa zisul razboi din Ucraina, dar care cuprinde prin efectele lui intregul continent european) se prelungeste, cu atat mai mult teama de razboi a Chinei se va spulbera, daca nu cumva se va transforma, ca altadata in Occidentul euro-atlantic, in dorinta de razboi.**

Presedintele Xi Jinping a vorbit despre o „noua era”, despre „securitate” si despre ... „victorie”. De altfel, cu chemarea la „victorie” s-a si incheiat Congresul PCC. Criteriul victoriei este atingerea tintelor propuse. Care ar fi acestea?

in afara tezei deja cunoscute privind continuarea procesului de consolidare a „socialismului cu specific chinez” **putem sesiza patru tinte: doua interne – eradicarea coruptiei si „intinerirea” (modernizarea); una cvasi-interna – desavarsirea unitatii nationale prin transformarea conceptului „unei singure Chine” in realitate palpabila; una externa sau universala – realizarea noii ordini globale multipolare** Sa le luam pe rand.

ERADICAREA CORUPTIEI CA REFUZ AL CORPORATISMULUI AMERICAN

Cand vorbim despre razboiul impotriva coruptiei din China, trebuie sa facem o distinctie similara cu cea pe care o fac musulmanii intre **„micul jihad”** (razboiul sfant cu necredinciosii) si **„marele jihad”** (razboiul sfant al fiecarui credincios cu sine insusi).

Pentru chinezi, la fel ca pentru toata lumea, coruptia este transformarea ilicita a averii publice in avere privata. Lupta impotriva acesteia este „micul razboi cu coruptia”.

Chinezii sunt chemati, inasa, sa se ia de piept si cu o alta forma de coruptie, considerata a fi mai grava decat cea manifestata prin diverse forme ale acumularii primitive de capital.

„Marele razboi este acela impotriva „americanizarii” sau, mai general, „occidentalizarii” mentalitatii celor care opereaza in societatea chineza si in special a celor care sunt jucatorii pietei. O piata ce trebuie sa fie, potrivit doctrinei PCC, in acelasi timp libera si temperata, deschisa si controlata, loc al profitului, dar si izvor al bunastarii colective.

Nu intamplator, din conducerea superioara a PCC au fost indepartati „americanofili” si, in general, liderii cu studii in SUA sau in Europa occidentala. in biroul politic se afla doar un singur absolvent al unei universitati britanice, si acela specializat in ecologie. Cei ramasi, nu sunt americanofobi, asa cum pripit unii ar concluziona, ci pur si simplu sinofili. (Exact ceea ce lipseste conducatorilor de azi ai Romaniei – romanofilia.)

Politica de deschidere, initiata de Deng Xiaoping, se nuanteaza acum pentru a promova o „deschidere selectiva” **selectia modelelor straine sau a elementelor preluate din acestea urmeaza a se face dupa cum ele sunt compatibile sau nu cu „specificul societatii chineze”** traditionale, avand ca piloni de rezistenta **autoritatea centrala si egalitatea sociala.**

Se pare ca o ordine interna traditional chineza, autoritara si egalitara, era pana nu demult apta sa accepte altoiul ordinii liberale si inegalitare de tip american, spre a-i oferi Chinei capacitatea de a se manifesta eficient ca actor global.**Revolutia neo-sovietica declansata de SUA cu scopul de a-si pastra primordialitatea in ordinea mondiala, fie si cu renuntarea la libertatea comertului (a se vedea persecutarea si alungarea abuziva a marilor firme chineze, precum Huawei, de pe pietele euro-atlantice, practicile banditesti ale confiscarii, sub pretexte politico-ideologice, fondurilor depozitate de statele euro-asiatice in bancile euro-atlantice, inclusiv cu scopul nedeclarat de a reduce forat din datoriile Occidentului angajate in Asia) si la libertatile cetatenesti (a se vedea „teroarea corectitudinii politice”, inlocuirea drepturilor individuale cu asa numite „drepturi colective” acordate unor minoritati organizate, de regula, pe temeuri impotriva naturii, inlaturarea principiului democratic al respectului pentru decizia majoritatii cu dictatura minoritatii autoprocamate ca purtatoare a progresului), pune modelul de organizare sociala chineza in conflict ereditar cu cel american.**

Faimosul capitalism de stat, prin care este descrisa adesea China in lumea noastra euro-atlantica, este, de fapt, altceva decat capitalismul de stat occidental. in Europa si SUA capitalismul de stat presupune tot subordonarea statului fata de regulile profitului capitalist si interesele corporatiilor ca subiecte de drept privat, fie ele avand ca actionar majoritar sau integral statul. Aici statul-actionar nu este si agent economic, iar proprietatea de stat asupra capitalului nu este folosita pentru promovarea politicilor macro-economice ale statului (controlul inflatiei si somajului sau ghidajul dezvoltarii economiei nationale).

in China, statul este cel care impune reguli capitalului in considerarea atingerii scopurilor de armonie sociala carora profitul corporatist le este destinat.**in capitalismul de stat occidental statul este colacul de salvare al corporatiilor. in capitalismul de stat chinez corporatiile trebuie sa fie colacul de salvare al statului; cel din urma fiind reprezentantul, integratorul si paznicul intereselor sociale nationale.**

INTINERIREA CA MODERNIZARE FARA OCCIDENTALIZARE

in ceea ce priveste „intinerirea”, primul gand ne duce la o noua politica in domeniul natalitatii care sa faca din atuul demografic, deja detinut la scara mondiala de China, un atu si mai mare rezultat din asocierea numarului cu dinamismul juvenil.**Lumea nu va fi ocupata de tancurile chineze, ci de calatorul chinez care pe noile drumuri ale matasii va duce in valiza sa, pe langa marfurile chineze (de la mineralele rare la produsele de inalta tehnologie) si cultura chineza, „imperialismul cultural chinez”**Numai atat si ar fi suficient sa ne puna pe ganduri.

Este, insa, mai mult decat atat. Aceasta imi aminteste un discurs tinut de, pe atunci, recentul ales Presedinte al RP Chineze, realesul de azi, Xi Jinping, la Bruges, in 2013. Am avut onoarea si sansa de a fi invitat la acel eveniment, despre care am scris la vremea respectiva.

Ceea ce am descifrat din acea expunere, printre altele, a fost teza potrivit careia**o singura China exista nu numai in spatiu, ci si in timp. in acest sens, nu numai Taiwanul este**

Fiecare generatie de chinezi si-a adus contributia, pe deasupra diferentelor ideologice si de regim de guvernare, la ridicarea Chinei si la maretia ei, valorificand neincetat capacitatea ei de a crea valori ale culturii universale pentru a asigura progresul civilizatiei unui popor care se confunda cu civilizatia insasi. De aceea, **trecand dintr-o etapa in alta a istoriei civilizatiei sale, China nu imbatraneste, ci intinereste. Aceasta cu conditia ca societatea chineza sa ramana unita si coerenta, precum si sa dozeze perfect raportul dintre continuitate si discontinuitate.** Ceea ce isi propune sa garanteze astazi o grupare de „mandarini” organizata pe orizontala si pe verticala sub numele de Partid Comunist; nume pastrat de dragul continuitatii in forma. O forma oferind poporului confortul cutumei, care nu ascunde atat discontinuitatea, ci un progres gradual avand viteza reglata in functie de mobilitatea constiintei sociale.

Aceasta „intinerire” cu specific chinez este in totala contradictie cu schimbarea ghepardiana impusa de revolutia neo-sovietica sorosisto-schwabiana transpusa in termenii razboiului mondial de establishmentul militarizat de la Washington. **Revolutiei culturale, amintindu-l mai degraba pe Mao Tse Tung decat pe Jefferson, impuse de o America aflata in prag de razboi civil, China pare a-i opune proiectul unei „evolutii civilizationale”, in care continuitatii i se confera o valoare mai mare decat discontinuitatii.**

Congresul PCC transmite un mesaj foarte clar chinezilor si lumii: „**intinerirea” Chinei presupune adecvarea la exigentele prezentului, respectiv refuzul de a ramane prizonierii vechilor forme de socializare cu mentalitatile si randuiele lor, dar aceasta se va face intr-un proces de continuitate care va transfera si perpetua esenta conceptiei chineze despre lume si viata, iar nu prin copierea mecanica a unor modele nascute si crescute in contextul altor culturi. Lumea armonioasa, spre care, potrivit vechii filosofii confucianiste, China a ravnit totdeauna, inseamna convietuirea cu aceste culturi straine, iar nu contestarea lor, intr-o lume multipolara, bazata pe respectul diversitatii, in care diferentele culturale se vor asocia cu egalitatea si libertatea.** „Cine accepta aceasta abordare, bine! Cine nu, se va confrunta cu noi, exclusiv prin mijloace politico-economice, culturale si demografice, daca se poate; cu arma in mana, daca este nevoie.”(Parafraza imi apartine).

UNIFICAREA CHINEI

Celelalte doua tinte reliefate de Congresul PCC sunt mai usor de identificat si de acea le voi mentiona succint.

in primul rand, este vorba despre **transpunerea in realitate a teoriei unei „singure Chine”**. Pe scurt,

reunificarea cu Taiwanul, cel putin pentru o perioada de timp indelungata in formula „un singur stat, doua sisteme”. Ca reactie la agitatie geopolitica creata de SUA in Marea Chinei si la retorica americana referitoare la Taiwan, se pare ca rezervorul traditional de rabdare chineza s-a golit considerabil. **Cu cat politica americana, intentionat sau din neglijenta, explicit sau implicit, stimuleaza independentismul taiwanez, caruia, altminteri, nici un analist politic occidental nu ii acorda sanse de reusita, cu atat mai mult si mai periculos pentru toata lumea pasii catre recuperarea Taiwanului si trecerea lui efectiva sub suveranitatea Chinei continentale se precipita. in plus, candva aproape exclusa, solutia militara pentru refacerea unitatii nationale a fost pusa acum pe masa alternativelor aflate la dispozitia Beijingului**

Departa de a fi stanjenit cresterea puterii militare a Chinei, embargoul instituit in anii 1990 cu privire la transferul de tehnica militara occidentala, a mobilizat China la inarmarea prin forte proprii. Ceea ce pentru un popor atat de mare si dotat cu asemenea resurse, gata sa isi ia cu mana sa revansa istorica inclusiv prin insusirea creatiei intelectuale a fostilor sai opresori fara a se impiedica de lipsa dreptului de autor, nu a fost atat de dificil. **in loc sa se inarmeze cu asistenta Occidentului euro-atlantic, China s-a inarmat impotriva lui.** si chiar daca armata chineza este si, probabil, va mai ramane pentru o vreme in urma celei americane, o posibila confruntare cu ea nu mai este o simpla bagatela cu rezultat previzibil. Cu atat mai mult cu cat **impotriva sabiei occidentale, China aduce sabia, poate mai mica, unita cu superioritatea morala, cu dreptatea cauzei nationale. Razboiul pentru Taiwan nu este un razboi al americanului de rand; el este un razboi al chinezului de rand.**

GLOBALIZAREA MULTIPOLARA: O ORDINE CU SPECIFIC CHINEZESC

in al doilea rand, mai este vorba despre **constructia ordinii mondiale multipolare. Ceea ce da aripi Chinei in marsul catre asemenea tinta este tocmai politica gresita a celor care i se opun.**

Razboiul SUA cu Rusia a impins-o pe aceasta in tabara chineza; si inca in pozitia de partener secund. Prabusirea economica a UE, sub efectul aceleiasi militarizari a politicii externe americane, face deja principalele puteri europene sa redescopere drumul Beijingului. Germania se pregateste sa fuga acolo. Franta si Italia ii vor urma. Pentru o vreme, nord-estul UE (Polonia si tarile baltice), jucand totul pe cartea americana (as zice jucand ruleta ruseasca cu revolverul american) se vor departa de China, dar „pantecul moale” al Europei, respectiv Europa de sud-est (din Turcia pana in Ungaria, trecand prin Balcani, si, probabil, ocolind Romania, exclusiv din vina acesteia) ramane la dispozitia Beijingului.

in acest demers global, **China se deplaseaza in consens cu toate celelalte natiuni avand vocatie de actor global sau capacitatea de a exercita o influenta relevanta ca actor global, cu exceptia minoritatii reprezentate de SUA si clientii sai europeni.** Aceasta da dimensiunea realismului scopurilor politicii externe chineze. **Daca in interiorul Chinei vom vedea cum arata socialismul cu specific chinez, in afara, mai mult ca sigur, vom avea o ordine globala cu specific chinez.**

in cadrul Congresului s-a evidentiat **hotararea Chinei de face din alianta multivectoriala cu Rusia un instrument esential al politicii sale externe.** Aceasta nu este, inasa, doar o coalitie a contestarii, indreptata impotriva SUA si NATO, ci una a afirmarii concretizata si institutionalizata in BRICS si in Organizatia de Cooperare de la Shanghai. Fara Rusia, o cooperare sino-indiana ar fi greu de conceput. Cu Rusia impreuna, drumul Teheranului si al Ankarei sunt mai usor de pavat.

Pentru Occident asta plaseaza in lumina cruda imaginea unei concentrari de putere devastatoare, apta a-i matura orice influenta, odata pusa in miscare impotriva sa. Cum sa aducem inapoi in sticla globalizarii, din care a fost eliberata de senilul vrajitor de la Washington, stihia acestei gigantice coalitii sino-centrice sau asia-centrice? Iata testul de imaginatie si intelepciune pe care trebuie sa il treaca cat mai curand natiunile europene, impreuna cu sau separat de natiunea americana.

intr-un recent articol simplificator, partizan si tezig, George Friedman, dadea urmatoarei declaratii apartinand unui purtator de cuvint al Congresului CPP, intelesul acceptarii de catre China a ordinii mondiale unipolare, precum si al deciziei Beijingului, chipurile impresionat de demonstratia de forta americana facuta in Taiwan, de a se acomoda cu respectiva ordine:,,

Daca unul dintre cele mai

importante evenimente din relatiile internationale din ultimii 50 de ani este restaurarea si dezvoltarea relatiilor China-SUA, de care au beneficiat atat cele doua tari, cat si lumea, atunci cel mai important lucru in relatiile internationale pentru urmasorii 50 de ani este ca China si SUA trebuie sa gaseasca drumul potrivit pentru a se intelege intre ele. Cheia pentru ca China si SUA sa gaseasca drumul potrivit, rezida in respectul reciproc, coexistenta pasnica si cooperarea win-win, propuse de secretarul general Xi Jinping. Interesele comune dintre China si SUA depasesc cu mult diferentele si o relatie China-SUA solida si stabila serveste intereselor comune ale celor doua popoare” „Sfanta” frica a neputintei, ce frumos stii sa te autoamagesiti!

in realitate, aceasta declaratie nu face decat sa reconfirme opinia ca modelul viitoarei arhitecturi de securitate globala va fi construit pe calapodul relatiei chino-americane. **Daca in 1973, administratia Nixon a stiut sa treaca peste prejudecatile ideologice si sa creeze, pentru urmatoarea jumata de secol, in folosul SUA, ca principala superputere mondiala, si al intregii lumi, cu o China in curs de dezvoltare, un tip de relatie caracterizat prin cooperare, respect reciproc si beneficii mutuale, este de dorit ca administratiile de azi ale superputerii americane in declin, sa gaseasca o formula similara pentru urmasorii cincizeci de ani, de asta data cu o China ajunsa a fi principala superputere emergenta a lumii. Aceasta presupune ca SUA sa evalueze corect realitatea raportului de forte a momentului, precum si tendintele acesteia, acceptand decizia istoriei.**

Obiectiv vorbind, **SUA are interesul sa se adapteze exigentelor chineze si sa construiasca impreuna cu China soclul viitoarei ordini mondiale. Aceasta inseamna, inainte de toate, renuntarea la unilateralism, la ideologizarea relatiilor internationale si la jocul de suma nula in domeniul securitatii.**

Subiectiv, **SUA poate alege, insa, varianta confruntarii. Aceasta nu va face pe nimeni sa se supuna si nu va confirma unilateralismul lumii, cum crede Friedman, ci va determina ca nasterea multipolarismului sa fie mai grea, mai indelungata si mai dureroasa, finalul travaliului urmand a consemna trecerea Americii in randul puterilor regionale, adica al puterilor de rang secund.**

Tocmai pentru ca nu suntem interesati in acest din urma deznodamant trebuie sa-l ajutam pe partenerul nostru strategic **de jure** american, sa inteleaga corect mesajele partenerului nostru strategic **de facto** (cel putin in planul virtualitatii si al interesului national obiectiv al natiunii romane) chinez, date cu prilejul Congresului PCC. Ceea tocmai am incercat sa fac.

Autor: Adrian Severin

ADRESA: <http://crct.ro/nApr>